

Eylül, 2010 Sayı: 07

I. Çin'de Gelişmeler

o Ekonomi

o Enflasyon ve Para Politikası

o Yatırımlar

II. Çin Dış Ülkelerle İlişkileri

o ABD ile ilişkiler

o AB ile ilişkiler

o Diğer Ülkelerle İlişkiler

o Türkiye ile ilişkiler

MEMBER OF THE CONFEDERATION OF EUROPEAN BUSINESS (BUSINESSEUROPE)

Headquarters: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul – Turkey
Ankara: İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara – Turkey
Brussels: 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels – Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris – France
Beijing: Beijing Lufthansa Centre, Office C-319, Beijing 100025, P. R. China

Phone: +90 (212) 249 19 29 **Fax:** +90 (212) 249 13 50
Phone: +90 (312) 468 10 11 **Fax:** +90 (312) 428 86 76
Phone: +32 (2) 736 40 47 **Fax:** +32 (2) 736 3993
Phone: +1 (202) 776 77 70 **Fax:** +1 (202) 776 77 71
Phone: +49 (30) 288 786 300 **Fax:** +49(30) 288 786 399
Phone: +33 (1) 44 43 55 35 **Fax:** +33 (1) 44 43 55 46
Phone: +86 (10) 6462 2066 **Fax:** +86 (10) 6462 3206
www.tusiad.org

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org
e-mail: tusiad.china@euccc.com.cn

I. Çin'de Gelişmeler Ekonomi

Çin Başbakanı Wen Jiabao, 23 Eylül'de gerçekleştirilen 65. BM Genel Kurul Toplantısı'nda bir konuşma gerçekleştirdi

Wen konuşmasında Çin'in son zamanlarda büyük bir değişim yaşadığını, halkının yaşam standartlarının ülkenin kuruluşundan bu yana hızlı bir gelişim gösterdiğini belirtti. Bu gelişim sürecinde Çin'in önceden kestirimeyen pekçok mücadeleyle karşı karşıya kaldığını da sözlerine ekledi.

Çin halkının Çin'in yaşadığı bu dönüşüm sürecine büyük katkı sağladığını, barışçıl bir geçiş döneminin sağlanmasında da her türlü desteği sağladığını ve ekonomik gelişime, dışa açılıma, kurumsal reforma, eğitim-bilim ve teknolojiye öncelik verdiklerini dile getirdi.

"Çin'in ekonomik gelişimi hiç kimse için bir tehdit değildir, Çin'in gelişimi dünya için fırsatları da beraberinde getirmektedir. Dünyadaki halkların refahı için gerekli olan her türlü sorumluluğu alma ve dünyanın geri kalanı ile barış içinde dünya gelişime katkıda bulunma azmi ve enerjisine sahibiz" (1)

Çin 2010 yılı gelişimi %10-11 olacak

Çin hükümetine bağlı düşünce kuruluşu olan Gelişim Araştırma Merkezi Ekonomisti Zhan Yutai yaptığı

açıklamada 2010 yılının ikinci yarısında Çin ekonomisinin istikrarlı bir seyir izleyeceğini ve yıl sonu büyüme oranının %10-11 olacağını dile getirdi. Zhang, yılın ikinci yarısında mali harcamalar % 11.4 hedefini aşar, dış taleplerde bir düşüş yaşanmaz ise 2010 Çin GDP'si %11 civarında olacaktır açıklamasını yaptı. (2)

Zoellick: Ekonomik alanda başarılı olan Çin hâlâ sorunlarla karşı karşıya

Dünya Bankası Başkanı Robert Zoellick, Çin'in geçen onyıllar boyunca ekonomik alanda bütün dünyada dikkat çeken başarılar kazandığını, fakat gelişmekte olan bir ülke olarak hâlâ büyük meydan okumalarla karşı karşıya bulunduğunu söyledi.

Ekonomik gelişme tarzını değiştirmenin, Çin hükümetinin orta ve uzun vadede karşı karşıya bulunduğu önemli görev olduğunu vurgulayan Zoellick, ekonomik büyüme tarzında dönüşüm için yoğun çaba harcayan Çin'in ihracata fazla bağımlı olduğunu, o nedenle ülkenin ekonomik büyümesinin karşı karşıya bulunduğu en önemli risklerden birinin yurtdışındaki durumun değişmesi olduğunu kaydetti.

Zoellick, Çin hükümetinin ayrıca çevre koruma, sağlık ve sigortacılık sistemlerinin olgunlaşması gibi alanlarda da büyük sorunlarla karşı karşıya bulunduğunu ifade etti. (3)

Dış Ticaret

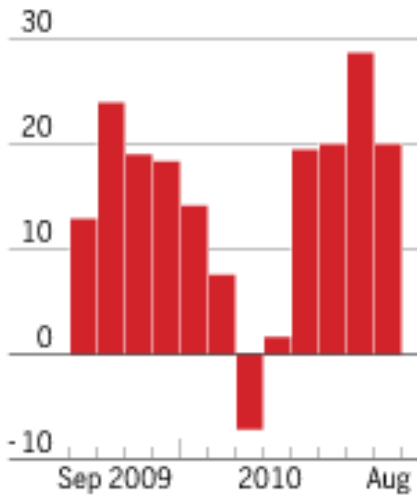
Çin'in dış ticaret açığı azaldı

Çin'in dış ticaret açığı Ağustos ayında hızlı artan ithalat nedeniyle azalma kaydetti. Buna bağlı olarak iç talebin de son birkaç aylık duraklamadan sonra canlanması bekleniyor.

Çin dış ticaret fazlası Temmuz ayındaki 28.7 milyar dolardan 20.03 milyar dolara geriledi. Düşüşe rağmen uzmanlar halen yüksek düzeyde olan dış ticaret fazlasının Pekin hükümeti üzerindeki "yuan'ın değerlendirilmesi" baskısının devam edeceğini dile getiriyorlar. (4)

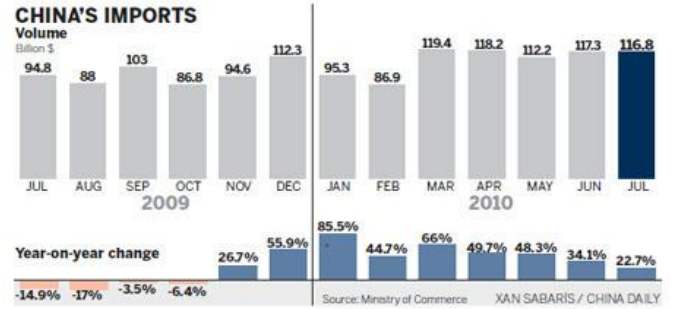
China's trade balance

\$bn

Source: Thomson Reuters Datastream

Çin İthalatını arttırma çabalarını sürdürüyor

Çin Dış Ticaret yetkilisi tarafından yapılan açıklamada ithalatın artırılması çabalarının sürdürüldüğü özellikle de teknoloji alanındaki temel ürünlerin ithalatına önem verildiği dile getirildi. Çin İthalat Forumunda konuşan dış ticaretten sorumlu yetkili İthalat önceliğinin Çin ile çok fazla miktarda ticaret açığı olan ülkelere verileceğini belirtti.

Bazı gelişmiş ülkelerin, özellikle de Amerika'nın, gerek iç ekonomik sıkıntıları gerekse de politik baskılar nedeni ile Çin'in haksız olarak yuan'ın değerini düşük tuttuğu konusunda suçladıklarını dile getiren yetkili, bu ülkelerin kendi ihracat kısıtlamalarını gözden geçirmeleri gerektiğini sözlerine ekledi. Çin önümüzdeki dönemde ülkeye gerçekleştirilen ithalatı daha elverişli hale getirmek için prosedürleri kolaylaştırmaya ve bazı maliyetleri azaltmaya yönelik önlemler alacak. Çin aynı zamanda ihracata dayalı ekonomiden tüketim odaklı ekomiye geçiş çalışmalarını da sürdürüyor. (5)

Çin Dış Ticaret Fazlası kaygılandırıcı değil

Çin Ticaret Bakanı yaptığı açıklamada Çin hükümetinin iç tüketimi arttırmaya, ithalatı artırmaya yönelik aldığı önlemler sayesinde dış ticaret fazlası yıl içerisinde azalmaya devam edecek. Aynı zamanda yabancı yatırımların, özellikle yüksek teknoloji ve hizmet sektörüne yapılacak yabancı yatırımların, artırılmasına yönelik önlemlerin de alınacağını dile getirdi. 2009 yılında ticaret fazlasının 2008 yılındaki 290 milyar dolardan, 190 milyar dolara gerilediğini, bu yılın ilk yedi ayında da dış ticaret fazlasının 83.93 milyar dolar olduğunu belirten Chen yıl sonunda dış ticaret rakamları açısından pozitif neticeler alınacağını dile getirdi. (6)

Enflasyon ve Para Politikası

2011-2015 Çin yıllık Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) hedefi %5

Devlet Enflasyon Merkezi Ekonomisti Zhu Baoliang, Çin'in 12. Beş Yıllık planında TÜFE hedefinin %5 olarak hedeflendiğini açıkladı.

Çin önümüzdeki 5 yıllık dönemde ekonomisik gelişim modelindeki değişimi hızlandırarak yeni makro kontrol hedefi ve önlemlerini arttırmayı planlıyor. "Çin'in 2011-2015 yılı ekonomik gelişimine yönelik inceleme ve araştırmalarımızı yürüttük. Önümüzdeki dönemde olabilecek ekonomik yavaşlamayı ve yüksek enflasyon rakamlarını kabul etmeliyiz. (7)

Ekonomideki yavaşlama ve %8'lerde seyreden GDP ve tüketici fiyatlarındaki %5'lik enflasyonun önümüzdeki 5 yıl içerisinde Kabul görebilecek bir düzeydir."

Ağustos ayında TÜFE'de 22 aylık en yüksek enflasyon rakamına ulaşıldı. (%3.5)

Uzmanlar küresel ekonomiye bağlı olarak TÜFE'de görülecek olan %5'lik enflasyonun normal karşılanacağını ancak bunun mutlaka %5'lik orana ulaşılacağı anlamına gelmediği açıklamasını yapıyorlar.

Uzmanlar, 12. Beş yıllık planda, enflasyonda belirsizliğin en çok tarım ürünleri fiyatlarında görülebileceğini tahmin ediyorlar.

Ağustos ayı Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE): Üretim mallarında geçen yıla kıyasla %4.3'lük bir artış kaydedildi. Bu artış geçen aya göre %0.5 daha az. (8)

Çin'in hedefi 'global yuan'

Çin, para birimi "yuan"ı dolar ve Euro'ya rakip yapmaya hazırlanıyor. "Uluslararası yuan" programı üç aşamalı olarak ilerliyor.

Küresel ekonomi ve siyasette ağırlığını artırmaya çalışan Çin, parası yuanı sınırlarının dışına çıkarmak ve 'uluslararası' yapmak için kolları sıvadı. 1993'te parasını konvertibl hale getirme hedefi

koyan ancak geçen yıla kadar tüm ticaretini dolar ve diğer para birimleri cinsinden gerçekleştiren Çin, parasını dış ticarete önemli bir araç yapmak üzere hazırladığı programı hızlandırdı

Yuanı, dolar ve Euro gibi global bir paraya dönüştürmek isteyen Pekin, bu

kapsamda geçen ay Hong Kong'da bankalar arası piyasada yuan üzerindeki sınırlamaları kaldırdıktan sonra, ağustos ayında da yurtdışındaki yuan fonlarının ülkenin tahvil piyasasına kanalize edilmesine izin verdi. Böylelikle Çin ile takas anlaşması yapan yabancı merkez bankaları ile yuan cinsinden işlemlerin yapıldığı sınır ötesi anlaşmalara dahil olan bankalar, ellerindeki fonu Çin tahvil piyasasında değerlendirebilecek. Bu da, yabancılar için yuan yatırımlarının cazibesini artıracak. Çin'in 'uluslararası yuan' programı 3 aşamalı olarak ilerliyor. Birincisi 'sınır ötesi anlaşmaları yuan cinsinden yapmak'.

Bu Çin için biraz sancılı bir süreç çünkü şu an Çin'in dış ticaretinin sadece yüzde 1'i yuan cinsinden yapılıyor. İkinci aşama, sermaye hareketlerinin serbestleştirilmesi. Bu noktada Çin'in daha alması gereken çok yol var çünkü Çin dışındaki yatırımcının Asya Pasifik ülkelerinin paraları cinsinden yaptığı tahvil ihraçlarına bakıldığında yuanın payının çok düşük olduğu görülüyor. Üçüncü aşama ise yuanın uluslararası rezerv parası haline getirilmesi.

Sınır ötesi anlaşmaların tutarı 70 milyar yuan

Pekin'in şirketlerin Çin dışındaki ticari ödemelerinde yuan ödemesini izin veren pilot programı uygulamayla koyduğu 2009 yılı ortasından bu yana bankalar yuan cinsinden operasyonlara başlamış durumda.

Pekin'in bu programı aşamalı olarak genişletmesiyle bu yöndeki faaliyetlerin hızla arttığı gözleniyor. Yuan cinsind en sınır ötesi anlaşmaların büyüklüğü yılın ilk yarısında 10 milyar dolar (70.6 milyar yuan) geçen yılın ikinci yarısında kaydedilen 6.3 milyar yuanın neredeyse 20 katına çıktı. Tabii ki bu rakam, dolar ve Euro cinsinden anlaşmaların yanında hâlâ devede

kulak kalıyor. Geçen yıl Çin'in sınır ötesi hizmet ve ticaret anlaşmalarının büyüklüğü 2.8 trilyon dolar olmuştu.

Yuanın işlemlerdeki ağırlığını artırmaya kararlı görünen Pekin, 'offshore' yuan işlemleri için Hong Kong'u merkez ilan etti. Yabancı şirketler bundan faydalanmaya başladı bile. Amerikan 'fast food' restoran zinciri McDonald's Hong Kong'da yuan cinsinden tahvil ihraç etti ve böyle bir adım atan ilk çokuluslu şirket oldu.

Bankalar yuanla ticareti öğretiyor

Çin'in uluslararası arenada yuana varlık kazandırma çabalarına paralel olarak önde gelen bankalar, kurumsal müşterilerine Çin ile ticaretle dolar yerine yuan kullanımına ilişkin 'roadshow'lar hazırlıyor.

Geçtiğimiz günlerde CEO'sunu Londra'dan Hong Kong'a taşıyan HSBC, Stantard Chartered, Citigroup ve JP Morgan'ın aralarında olduğu bazı bankalar Asya, Avrupa ve ABD'de şirketlere yuan işlemlerini tanıtan programlar düzenliyor. Pekin'in para politikasıyla uyumlu hareket eden bu bankalar, gelecekte hızlı bir büyüyecek iş kolu olarak nitelenen yuan cinsinden işlemlerde pozisyonlarını şimdiden güçlendirmiş oluyor.

HSBC ve Standard Chartered, Çin parasıyla ticaret yapan şirketlere, komisyonlarda indirim ve diğer bazı finansal teşvikler sunuyor.

HSBC'nin Çin ile ticaret bölüm başkanı Chris Lewis, "Şu an dünyanın her yerinde yuan cinsinden ödeme yapabilecek durumdayız. Tüm diğer büyük bankalar aynı şeyi yapmaya çalışıyorlar" diyor. HSBC Hong Kong'un Çin ekonomisti Qu Hongbin de, "Çin'in toplam ticaret akışının yarısından fazlasının, özellikle de gelişmekte olan ülkelerle ikili ticaretin, önümüzdeki üç ila beş yıl içinde yuan cinsinden gerçekleştirilmesini

bekliyoruz" şeklinde konuşuyor. Standard Chartered, haziran ayında Kore ve Japonya'da bu konuyla ilgili bir seminer düzenledi ve seminerlere Çin Merkez Bankası yetkilileri de eşlik etti. Banka benzer seminerleri Londra, Frankfurt ve Paris'te de yaptı.

JP Morgan'ın Çin'deki hazine ve menkul kıymetler bölüm başkanı Liba Robins, uluslararası müşterilerinden giderek artan bir talep geldiğini söylüyor. Citigroup'un global anlaşma hizmetlerinin Hong Kong Başkanı Carmen Ling, çok daha fazla sayıda Çinli şirketin yabancı ticaret ortaklarından yuan cinsinden ödemeleri kabul etmesini istediğine dikkat çekiyor.

İspanya'nın ikinci büyük bankacılık grubu BBVA da, Çin'e ihracat yapan Latin Amerika ülkelerini hedef alan bir küresel pazarlama kampanyası hazırlığı içinde. (9)

Yatırımlar

Çin Daha Açık-Şeffaf bir Yatırım ortamı vadediyor

2010 Xiamen Uluslararası Yatırım Fuarı'nda bir konuşma gerçekleştiren Çin Başkan Yardımcısı Xi Jinping, Çin'in daha açık ve iyileştirilmiş bir yatırım ortamını sağlamak için gayret gösterdiğini ve dünyanın en çekici yatırım merkezi olma özelliğini koruma azminde olduğunu belirtti. Çin dünyaya açılımını sürdürürken daha çok yabancı şirketin Çin'de gelişim göstereceğini ve burdaki ticari olanaklardan en üst düzeyde fayda sağlayacaklarını dile getirdi. Yapılan bir anket sonucunda, Çin 2012 yılına kadar dünyanın en çok FDI çeken ülke olmaya devam edeceğini belirtti. Çin, yasa ve yönetmeliklerini düzenleyerek, market erişimi kısıtlamalarını kaldırarak ve fikri mülkiyet hakları konusunda olumlu çalışmalar

kaydedrek daha şeffaf ve açık bir yatırım ortamı yaratma çabalarını sürdürmekte. (10)

Çin'e gerçekleştirilen yabancı direk yatırımlar (FDI)

Çin Ticaret Bakanlığı Sözcüsü Yao Jian, Ocak-Ağustos ayları arasında Çin'deki doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 18,06 oranında artarak 65 milyar 956 milyon dolara ulaştığını söyledi.

15 Eylül düzenlenen basın toplantısında yapılan açıklamada, Ağustos ayındaki doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1,38 oranında artarak 7 milyar 602 milyon ABD dolarına çıktığı belirtildi. (11)

2010 Ocak-Ağustos ayı FDI rakamları

2010 yılının ilk 8 ayında Çin'de kurulan yabancı şirket sayısı 16,721'e ulaştı. Bu sayı geçen yılın aynı dönemine kıyasla % 18.33 daha fazla. Gerçekleştirilen yatırım miktarı geçen yıla kıyasla %18.06 artış kaydederek 65.956 milyar dolara ulaştı.

Yalnızca Ağustos ayında Çin'de yatırımı gerçekleşen şirket sayısı 2,262 oldu. Bu sayı geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 12.85'lik bir artışı göstermekte. Gerçekleştirilen yatırım miktarı yüzde 1.38'lik bir artışla 7.602 milyar dolar olmuştur.

Ocak Ağustos aylarında Çin'e yatırım gerçekleştiren ilk 10 ülke sırasıyla; Hong Kong (40.681 milyar USD), Taiwan (4.669 milyar USD), Singapur (3.559 milyar USD), Japonya (2.7

milyar USD), Amerika (2.545 milyar USD), Güney Kore (1.754 milyar USD), İngiltere (1.187 milyar USD), Fransa (721 milyon USD), Hollanda (632 milyon USD) ve Almanya (611 milyar)'dır. (12)

Çin yurtdışı yatırımları

2010 yılının ilk 8 ayında Çinli şirketler 144 ülke ve bölgede 2261 projeye yatırım gerçekleştirmiş ve yatırım tutarı 31.89 milyar USD olmuştur. (13)

II. Çin'in Dış Ülkelerle İlişkileri

AB ile ilişkiler

Çin'in, önümüzdeki ay başında yapılacak olan "13. Çin- Avrupa Birliği (AB) Liderler Görüşmesi"nden üç beklentisi olduğu bildirildi.

Çin Dışişleri Bakan Yardımcısı Fu Ying dün (28 Eylül) Beijing'de yaptığı açıklamada, yerli ve yabancı gazetecilere "13. Çin-AB Liderler Görüşmesi" hakkında bilgi verdi. Fu Ying, Çin Başbakanı Wen Jiabao'nun Ekim ayı başında Belçika'ya giderek görüşmeye katılacağını duyurdu.

Bakan Yardımcısı Fu, "Lizbon Anlaşması"nın yürürlüğe girmesinden sonra Çin ile AB liderleri arasında yapılacak olan bu ilk görüşmenin, iki taraf için yeni bir başlangıç noktası olacağını söyledi.

Fu, Çin'in görüşmelerden üç beklentisi olduğunu açıklayarak bunları şöyle sıraladı:

-Birincisi, Çin-AB ilişkilerinin gelişme yönünün makro düzeyde ve stratejik bakımdan belirlenmesi;

-İkincisi, Çin ile AB arasında bütün alanları kapsayan somut işbirliği konularının planlanarak Çin-AB diyalog mekanizmasının düzeltilmesi;

-Üçüncüsü, küresel konularda Çin ile AB arasındaki eşgüdüm ve temasların pekiştirilerek G-20 Seul Zirvesi'nden ve Cancun'da yapılacak olan İklim Değişikliği Konferansı'ndan olumlu sonuçların alınması.

Çin-AB ilişkilerinin halihazırda genel olarak iyi geliştiğini belirten Fu Ying, iki taraf arasındaki ilişkilerin finans krizi sınavından başarıyla geçtiğine işaret etti. Fu, bu yılın ilk sekiz ayında iki taraf arasındaki ticaret hacminin 300 milyar doları aşarak yeni bir rekor kırmasının beklendiğini bildirdi. (14)

Amerika ile ilişkiler

Geithner: "Çin, ABD'nin en hızlı gelişen yurtdışı piyasası oldu"

ABD Maliye Bakanı Timothy Geithner, ABD-Çin ilişkilerinin önemli ekonomik çıkarlar içermesinden dolayı Çin'in, ABD'nin en hızlı gelişen yurtdışı piyasası olduğunu ve Çin piyasasının ABD ekonomisinin toparlanması için hayati önem taşıdığını söyledi.

Geithner ABD Kongresi'nde Çin'in para politikası ve Çin-ABD ekonomik ilişkileriyle ilgili 16 Eylül düzenlenen oturumda, ABD'nin Çin'e olan ihracatının artış hızının diğer ülkelere yapılan ihracatın artış hızından çok yüksek olduğunu hatırlattı. Geithner, bu yılın Eylül ayına kadar Çin'e ihraç edilen ABD menşeli ürünlerin geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 36 oranında arttığını ve finans krizi öncesine denk düşen 2008 yılının aynı dönemine göre bile yüzde 16 daha fazla olduğunu kaydetti. (15)

ABD, Çin çelik borulardan anti-damping vergisi alabilecek

ABD'nin, Çin'den ve Meksika'dan ithal edilen dikişsiz çekme çelik borulardan 233 milyon ABD Doları tutarında anti-damping vergisi almaya karar verdiği bildirildi.

Kararla ilgili açıklama, ABD Ticaret Bakanlığı tarafından dün (27 Eylül)

yapıldı. Karar uyarınca, Çin imalatçı ve ihracatçıların, yüzde 11.25 ile 60.85 arasında değişen oranlarda vergi ödemeleri gerekiyor.

İlgili prosedüre göre, çelik boru davasını inceleyecek olan ABD Uluslararası Ticaret Komisyonu, çalışmalarına Kasım ayında başlayacak. Karar komisyon tarafından onaylandığı takdirde, ABD gümrük idaresine anti-damping vergisi alma talimatı verilecek. Kararın onaylanmaması durumunda ise, davayla ilgili işlemler durdurulacak. (16)

ABD, Çin'i DTÖ'ye şikayet ediyor

ABD Ticaret Temsilcisi Ron Kirk, Çin'le ilgili iki ticari anlaşmazlık konusunda dün (15 Eylül) ABD'nin Dünya Ticaret Örgütü'yle görüşme talebinde bulunduğunu açıkladı.

İki konudan biri, Çin'in ABD'den ithal ettiği yönlendirilmiş taneli elektrik çeliği ürünlerine anti-damping ve anti-sübvansiyon vergisi uygulanması, diğeryse elektronik ödeme hizmetlerinin Çin'de sınırlandırılması.

Finans krizinden sonra ABD, ticari korumacılık faaliyetlerini daha sıkı bir şekilde uygulamaya başladı ve Çin bunun en büyük kurbanı oldu. Ticari anlaşmazlıklar karşısında, Çin hükümeti ve işletmeleri bir yandan etkin bir şekilde yasal yolları kullanıyor, bir yandan da uluslararası kurallar temelinde kendi ülke, sektör ve işletmelerinin çıkarlarını korumaya çalışıyor.

Bu yılın Nisan ayında, Çin Ticaret Bakanlığı, ABD'den ithal edilen yönlendirilmiş taneli elektrik çeliği ürünlerine anti-damping ve anti-sübvansiyon vergisi uygulamaya karar vermişti.

Açıklamasında elektronik ödeme hizmetleri konusuna da değinen Kirk, Çin Halk Bankası'nın 2001 yılından bu yana finansal hizmetlerle ilgili birçok

sınırlama getirdiğini, banka kartlarıyla yapılan ödemelerde Union Pay firmasının Çin'de tekel konumunda bulunduğunu, bu durumun da Çin'in finansal hizmetler piyasasını dışa açacağı taahhüdüyle tezat oluşturduğunu öne sürdü. (17)

Wen Jiabao ABD Başkanı Obama'yla görüştü

Çin Başbakanı Wen Jiabao, ABD Başkanı Barack Obama'yla New York'taki Birleşmiş Milletler genel merkezinde 23 Eylül günü bir görüşme yaptı. İki lider, Çin ile ABD arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi gerektiğini vurguladı.

İki lider görüşmeden önce basın mensuplarına kısa birer açıklama yaptı. Geçen birkaç yıl içinde ABD ve Çin'in, karşılıklı saygı anlayışıyla işbirliği yapıp küresel finans kriziyle ortaklaşa mücadele ettiklerine işaret eden Barack Obama, küresel ekonominin artık istikrara kavuşmasıyla birlikte, iki ülke arasında daha yoğun işbirliğine ihtiyaç duyulduğunu belirtti.

ABD-Çin Stratejik ve Ekonomik Diyaloğu platformunun oynadığı rolü takdirle karşıladığını belirten Obama, bu sonbaharda düzenlenecek olan G-20 Zirvesi'nde Çin Cumhurbaşkanı Hu Jintao'la görüşmeyi ve önümüzdeki yıl Hu Jintao'nun ABD'ni ziyaret etmesini beklediğini ifade etti.

Wen Jiabao da, Çin ile ABD arasında önemli uluslararası ve bölgesel sorunlarda işbirliği yapılabileceğini ve maliye, finans, ekonomi ve ticaret alanlarındaki ilişkilerin daha geniş boyutlu ve daha yoğun olarak geliştirilebileceğini belirtti. Wen Jiabao, Çin ile ABD arasındaki ortak çıkarların, fikir ayrılıklarından daha fazla olduğunu ve iki taraf arasında birtakım anlaşmazlıklar bulunmasına rağmen, bu sorunların diyalog ve işbirliğiyle uygun şekilde çözülebileceğini kaydetti. (18)

Diğer Ülkelerle İlişkiler

Wen Jiabao Birleşmiş Milletler Genel Kurul Toplantısına Katıldı

Çin Başbakanı Wen Jiabao 23 Eylül'de New York'da düzenlenen BM Genel Kurul toplantısına katıldı. Toplantıda bir konuşma gerçekleştiren Wen, dünyada istikrarsızlığın ve belirsizliğin giderek artmakta olduğunu, Birleşmiş Milletlerin bu konuda gerekli sorumluluğu üstlenmesi gerektiğini ve otorite yetkisini arttırarak dünya barışı ve güvenliğinin sağlanmasında daha aktif bir rol oynamalıdır dedi. (19)

Çin Komünist Partisi (ÇKP) Merkez Komitesi Siyasi Bürosu Daimi Üyesi Li Changchun İran'ı ziyaret etti

İran'i ziyaret eden Çin Komünist Partisi (ÇKP) Merkez Komitesi Siyasi Bürosu Daimi Üyesi Li Changchun 28 Eylül İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad tarafından kabul edildi.

Günümüz dünyasında büyük değişiklikler meydana geldiğini belirten Li Changchun, iki tarafın hem meydan okumalarla, hem gelişme fırsatlarıyla karşı karşıya bulunduğunu söyledi. Li Changchun, Çin'in İran'la birlikte çaba harcıyıp üst düzey temasları koruyarak karşılıklı siyasi güveni derinleştirmeye, somut işbirliğini hızlandırarak ekonomik ve ticari ilişkilerdeki gelişme eğilimini korumaya ve böylece ortak kazanç elde etmeye, kültürel temasları yoğunlaştırmaya ve uluslararası işlerde eşgüdüm sağlamaya hazır olduğunu ifade etti.

Çin'in, İran nükleer sorununun görüşmeler yoluyla çözülmesi gerektiği görüşünde olduğunu yineleyen Li Changchun, İran ve ilgili tarafların çıkan fırsatları değerlendirip olumlu tutum takınarak sorunu diyalog yoluyla uygun şekilde çözmelerini beklediğini ve Çin'in bu uğurda yapıcı rol oynamaya devam edeceğini kaydetti.

Mahmud Ahmedinejad da, Çin'le dostluk politikasını izleyen İran'ın her alanı kapsayan somut işbirliğini hızlandırarak Çin'le ortak gelişme sağlayacağını belirtti. Ahmedinejad ayrıca, nükleer sorunun görüşmeler yoluyla çözülmesine çalışan İran'ın, uzun zamandır bu konuda harcadığı çabalar dolayısıyla Çin'e müteşekkirdiğini söyledi. (20)

Çin-Rusya petrol boru hattı projesi tamamlandı

Çin ile Rusya arasındaki en büyük ikili proje olan petrol boru hattının tamamlanması dolayısıyla bugün (27 Eylül) Beijing'deki Büyük Halk Sarayı'nda bir tören yapıldı. Törene, Çin Cumhurbaşkanı Hu Jintao ve Rusya Devlet Başkanı Dmitri Medvedev de katıldı.

Hu Jintao törende yaptığı konuşmada, Çin-Rusya petrol boru hattı projesinin tamamlanmasının, iki ülke arasındaki karşılıklı yarara dayalı işbirliğinin bir örneğini meydana getirmenin yanı sıra, enerji alanındaki ikili işbirliğinde de yeni bir kilometre taşı olduğunu belirtti.

Rusya Devlet Başkanı Dmitri Medvedev de konuşmasında, projeyi "geleceğe dönük, karşılıklı yarara ve ortak kazanca dayalı bir proje" olarak niteledi. Medvedev, boru hattının iki ülkeyi birbirine daha sıkı şekilde bağlayarak, ekonomik ve toplumsal gelişmelerdeki birçok sorunun çözümüne yardımcı olacağını vurguladı.

Rusya'nın Amurskaya eyaletindeki Skovorodino kentinde başlayıp Çin'in kuzeydoğusundaki Daqing kentine ulaşan boru hattının toplam uzunluğu 999 kilometreyi buluyor. 927 kilometresi Çin'de, 72 kilometresi Rusya'da bulunan boru hattı, yıllık kapasitesi 15 milyon ton olacak şekilde tasarlandı. (21)

Zerdari'den Çinli işletmelere çağrı

Pakistan Cumhurbaşkanı Asif Ali Zerdari, Çinli işletmeleri afet sonrasında ülkenin yeniden yapılanma çalışmalarına katılmaya davet ederek bu işletmelere mümkün olduğu kadar büyük kolaylık ve destek sağlayacaklarını söyledi.

Zerdari kısa bir süre önce Pakistan'ın başkenti İslamabad'daki cumhurbaşkanlık konutunda Çin'in İslamabad Büyükelçisi Liu Jian'ı kabul etti. Zerdari görüşmede, Pakistanlı afetzedelere verdikleri destek ve yardımlardan dolayı Çin hükümeti ve halkına teşekkürlerini iletti. Zerdari, Çin hükümetinin Pakistan'a 200 milyon dolar daha para yardımı yapmasının iki ülkenin arasındaki özel dostluğu gösterdiğini belirtti.

Büyükelçi Liu Jian, Pakistanlı afetzedeleri kurtarma ve afet bölgesinin yeniden yapılanması çalışmalarına Çin hükümetinin mümkün olduğu kadar yardım etmeye devam edeceğini söyledi. (22)

Çin-Afrika Hukuk Forumu'nda Beijing Deklarasyonu yayımlandı

2. Çin-Afrika İşbirliği Forumu çerçevesindeki Hukuk Forumu'nda dün Beijing Deklarasyonu yayımlandı. Deklarasyonda, Çin ile Afrika'nın siyasi, ekonomik ve kültürel işbirliğinde hukukun güven sağlayıcı rolünü yerine getirmek amacıyla Çin ve Afrika hukuk çevreleri arasındaki anlayış, dostluk ve işbirliğinin güçlendirilmesi önerisinde bulunuldu.

Deklarasyonda, iki tarafın Hukuk Forumu'nu Çin-Afrika İşbirliği Forumu çerçevesinde ve "eşitlik, işbirliği, gelişme ve ortak kazanç" ilkesi doğrultusunda, Çin-Afrika ilişkilerinin kapsamlı, devamlı ve hızlı gelişmesinin hukuk kuruluşu olarak yapılandıracakları kaydedildi.

Deklarasyonda ayrıca, iki tarafın hukuk konusunda somut işbirliği projeleri geliştirerek, adli yardımlaşma ve işbirliğini aktif bir şekilde yürütecekleri de ifade edildi.

16 Eylül'de Beijing'de başlayan İkinci Çin-Afrika Hukuk Forumu'na Çin'den ve yaklaşık 40 Afrika ülkesinden gelen 200'ü aşkın temsilci katıldı. (23)

Türkiye ile ilişkiler

Çin Başbakanı Wen Jiabao Türkiye'yi ziyaret edecek

Çin Başbakanı Wen Jiabao'nun 2-9 Ekim günleri arasında Türkiye, Yunanistan, Belçika ve İtalya'yı ziyaret edeceği açıklandı.

Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Jiang Yu tarafından 27 Eylül yapılan açıklamada, Wen Jiabao'nun ayrıca 4-6 Ekim günleri arasında Belçika'nın başkenti Brüksel'de yapılacak olan 8. Asya-Avrupa Liderleri Zirve Toplantısı ve 13. Çin-Avrupa Liderler Görüşmesi'ne katılacağı bildirildi. (24)

TL ve Dolar karşısındaki Çin Yuan RMB kuru (30 Eylül 2010) (25)

TL	4.60232
USD	6.69190

Kaynaklar

1. <http://www.fmprc.gov.cn/chn/pds/ziliao/zt/dnzt/wjbcxlhggnfzmbgjbhy/t755355.htm>
http://www.chinadaily.com.cn/business/2010-08/09/content_11121258.htm
2. http://www.chinadaily.com.cn/business/2010-08/09/content_11121258.htm
3. <http://big5.chinabroadcast.cn/gate/big5/tamil.cri.cn>
<http://english.people.com.cn/90001/90778/90862/7150265.html>
4. http://www.china.org.cn/business/2010-09/07/content_20875611.htm
5. <http://www.chinadaily.com.cn/bizchina/>
6. http://www.stats.gov.cn/tjfx/jdfx/t20100911_402670887.htm
<http://en.21cbh.com/HTML/2010-9-28/CPI.html>
7. http://www.stats.gov.cn/20100911_402670888.htm
8. http://www.dunya.com/cinin-hedefi-global-yuan_99563_haber.html
9. Renmin Ribao, 8.09.2010
10. <http://www.mofcom.gov.cn/aarticle/tonqijiziliao/dgzz/201009/20100907142340.html>
11. CRI
12. <http://www.mofcom.gov.cn/aarticle/tonqijiziliao/v/201009/20100907144335.html>
13. <http://www.mofcom.gov.cn/aarticle/tonqijiziliao/dgzz/201009/20100907142340.html>
- 14-24. CRI
25. <http://www.xe.com/ucc/convert>

